

Veehouders ongerust over comeback wolf

De wolf is terug van weggeweest. Natuurorganisaties zien dit als de kroon op hun natuurbeleid. Maar de laatste maanden stonden ook landbouwhuisdieren op het menu van de wolf. Veehouders zijn ongerust. Ingrijpen mag niet, de wolf is een door Europa beschermde diersoort.

TEKST JUSTINE POPPE

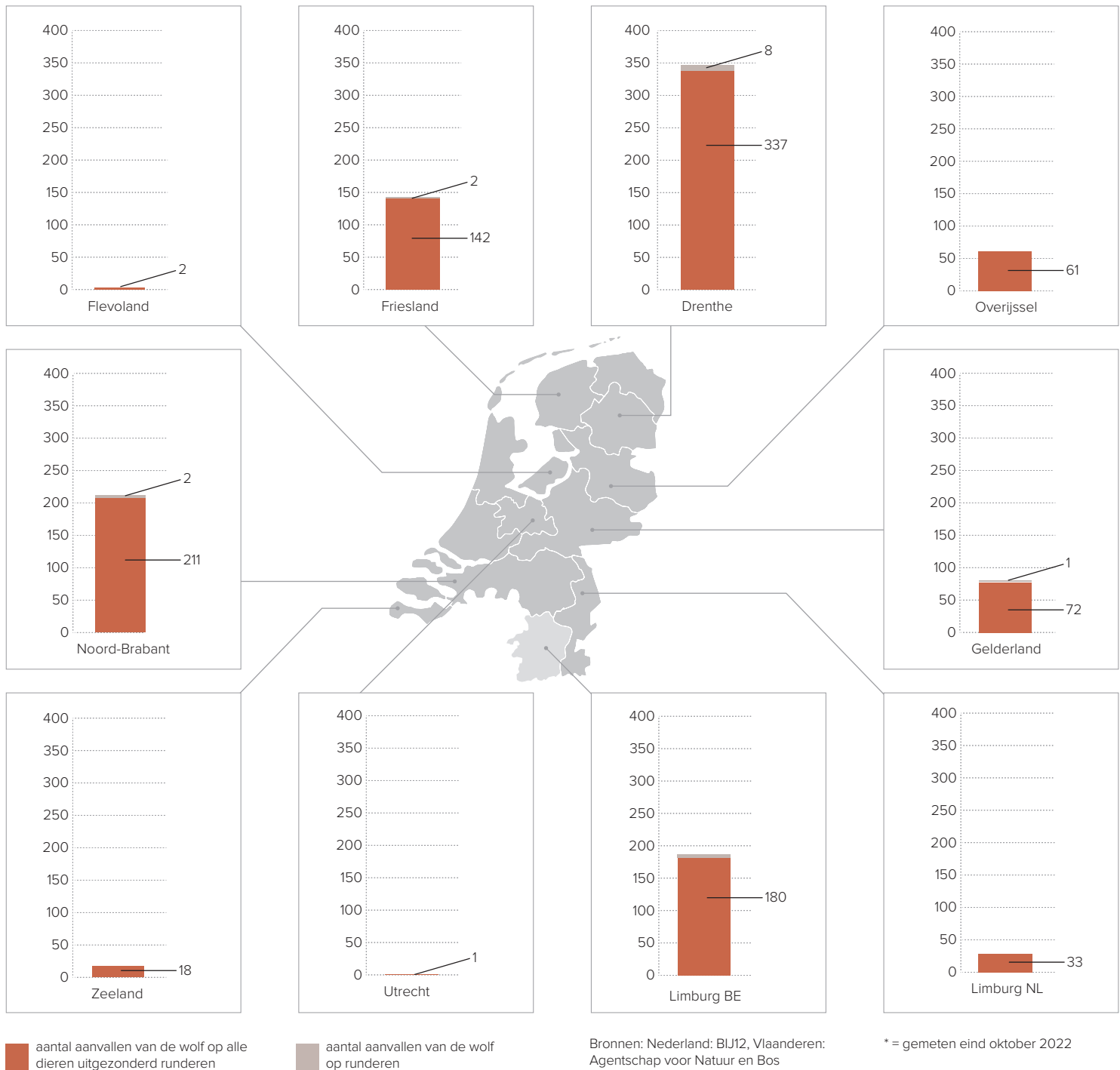
Niet enkel schapen, maar ook paarden en runderen worden tegenwoordig in Nederland aangevallen door de wolf', vertelt Marieke van de Sande, communicatieadviseur bij LTO Noord. Natuurbelangenorganisaties heten hem welkom, maar veehouders zijn sceptisch. Steeds vaker vallen wolven landbouwhuisdieren aan. De wolf is in Europa een beschermde diersoort. Afschieten, vangen of weggagen mag daarom niet. Het vee binnenhouden of afschermen lijkt de enige optie. 'Landbouwers vragen zich af waarom de wolf beschermd is, terwijl hun eigen dieren dat niet zijn', vertelt Van de Sande. Volgens voorzitter van het Drents Agrarisch Jongeren Kontakt Tom ten Kate is het bij hem in de buurt, Dren-

the, om de haverklap raak. 'Onlangs was er een wolvenbijeenkomst in Zuidwest-Drenthe in het gemeentehuis te Diever. Deze bijeenkomst was er een vol emoties en zal ik niet snel vergeten.' Volgens Ten Kate heerst er niet alleen boosheid, maar ook verdriet onder de aanwezigen. 'Niet alleen de veehouder wordt geraakt, maar de volledige maatschappij', vertelt hij. 'Burgers vragen zich af of hun kind nog alleen naar school kan gaan.' De aanwezigheid van de wolf in een dichtbevolkt land als Nederland zorgt voor veel angst.

Aantal schademeldingen loopt op

In het noorden van Nederland, in de regio Friesland-Drenthe, is het probleem het grootst. Andere leefgebie-

Bevestigde wolvenaantallen op landbouwhuisdieren in Nederland en België in de periode 2021-2022*

den van de wolf zijn de Noord-Veluwe, de Midden-Veluwe en de Groote Heide op de grens van Nederland en België. Ook in de omgeving rondom het Vlaamse grenspark Kalmthoutse Heide (Antwerpen) en het noorden van Belgisch Limburg zijn roedels gevestigd. In de afgelopen maanden augustus, september en oktober kreeg het wolvenmeldpunt van BIJ12 in Nederland maar liefst 273 schademeldingen van dieren die werden aangevallen door de wolf, 17 daarvan waren runderen.

In Vlaanderen waren er 42 meldingen bij Agentschap voor Natuur en Bos, waaronder drie runderen. Jan Loos, medeoprichter van de Vlaamse vereniging Welkom Wolf, benadrukt dat het belangrijk is om in het najaar maatregelen te nemen en verzwakte dieren binnen te houden. 'Welpen die in mei werden geboren, zijn nu pubers en vragen enorm veel voedsel.' Bij een goede omheining rondom het vee zal de wolf zijn jacht afblazen. Maar die omheining moet wel op de juis-

Gerben Eising: 'Als boer word je daar moedeloos van'

Gerben Eising uit Sleen werd begin oktober opgebeld door zijn buurman, met de boodschap dat vijf van zijn kalveren op straat liepen. 'Bij het ophalen bleek dat er in de wei een dood en aangevreten kalf in de hoek lag', getuigt Eising. 'Ook een kalf met een aangevreten oor en diepe beten liep in de wei rond. Het was duidelijk dat er een wolf op bezoek was geweest.' De zondag daarop werd de veehouder opnieuw ingelicht over ontsnapte kalveren. 'Deze keer waren er geen gedode dieren,' vertelt hij, 'maar wel twee verwond. Zo ontbrak er bij een de helft van de staart. Bij de ander was

wel een kilo vlees uit de buik gehapt.' Gerben en zijn vader waren ontsteld. 'Het gaat om gezonde kalveren van acht maand oud. Zo klein zijn ze dus niet meer.' Nadat de DNA-stalen, afgenomen door BIJ12, hadden bevestigd dat het om een wolf ging, werd de dierenarts en werden de daaraan gekoppelde kosten en de waarde van het dode dier vergoed. Dat scheelt wel, maar het voorval blijft geen lachertje. Eising: 'Dagelijks verzorg ik nu de gewonde kalveren. Mijn tijd wordt hierbij niet vergoed. De nasleep van de verzekeringsprocedure kostte ons na afloop ook een dag.' Wolfvbeten

zijn vuil en ontsteken snel, weet Eising nu uit ervaring. Zo wordt er zelfs aangeraden de verwonde staart van het dier te amputeren. 'Enkel onze drachtige pinken lopen nog in de weide. Onze kalveren hebben we voor de zekerheid opgesteld. Ook burens volgen dit voorbeeld', aldus Gerben. DAJK legde het probleem al voor aan het provinciebestuur van Drenthe. De provincie ziet volgens Eising de ernst van het probleem, maar zegt: 'We willen wel iets doen, maar mogen niet.' De wolf is een Europees beschermde diersoort. Ingrijpen mag dus niet. 'Als boer word je daar moedeloos van.'

te manier geplaatst worden om effectief te zijn. De omheining moet volgens Loos 120 cm hoog zijn en goed aansluiten bij de grond. 'Bij omheiningen met harmonicaadraad moeten aan de buitenkant minstens twee geleiders boven en onder worden aangebracht. Bij een schrikdraadomheining kan het beste worden gekozen voor een zeslijnige, waartussen telkens 20 à 30 cm.'

Boeren wantrouwen weidegang

Maar Ten Kate is eerder sceptisch tegenover zo'n wolfwerend raster en haalt zijn droge koeien 's avonds terug op stal. Ook collega-boeren wantrouwen nu weidegang. 'Boeren zijn er niet happig op om een wolfwerend raster aan te schaffen.' Het maximale subsidiebedrag voor een wolfwerend raster bedraagt 20.000 euro. Dit is echter niet voldoende voor de grotere oppervlakten van melkvee- en schapenhouders. De subsidieaanvraag blijft dan ook uit. Daarnaast vraagt het plaatsen van zo'n omheining veel werk, waardoor dit ondoenbaar is voor grotere oppervlakten. 'Ik heb het gevoel dat de wolf in het weideseizoen weer voor problemen zal zorgen', legt de jonge veehouder voor. 'Boeren zullen uit angst voor de wolf hun koeien opstallen. Daardoor lopen ze hun eventuele weidepremie mis. 'Veehouders wachten op een verordening om het pro-

bleem gericht aan te pakken. Denk hierbij aan de wolf vangen, verjagen of zelfs afschieten', geeft Ten Kate aan. 'Sommigen vrezen dat die verordening er pas komt wanneer het eens misloopt. Als de wolf bijvoorbeeld een kind aanvalt.'

Samen met zijn vereniging DAJK riep Ten Kate daarom het provinciebestuur van Drenthe op om maatregelen te nemen tegen de wolf. DAJK vroeg in een brandbrief aan de provincie om te stoppen met het geven van subsidies voor wolfwerende afrasteringen en in plaats daarvan de wolf uit het gebied te verjagen.

Beheer mogelijk maken

Voorlopig vergoedt BIJ12 enkel dode en gewonde dieren. Maar boeren krijgen nog geen vergoeding voor nevenschade zoals opgejaagde en gestreste dieren. Hier wil DAJK verandering in brengen. Vergoeding is één ding, maar daarmee wordt het probleem nog niet opgelost, vindt ook LTO Noord. De boerenbelangenorganisatie wil dat beheer mogelijk wordt. Bejagen of verjagen van de wolf zou volgens LTO Noord mogelijk moeten zijn in gebieden waar de wolf niet goed kan leven. Het gaat dan bijvoorbeeld over provincies met weinig wild, waar de wolf meer gevaar vormt voor het vee. |

Dieren beschermen tegen de wolf

'Houd bij begrazing van natuurgebieden waarin wolven actief zijn, runderen van verschillende leeftijden in één kudde, inclusief een of meer stieren en concentreer het afkalfpatroon.' Dit zijn twee van de aanbevelingen van onderzoeker Hans Hopster naar aanleiding van een studie naar de mogelijkheden om runderen in natuurgebieden weerbaarder te maken tegen de wolf. Naast het advies om dieren in een gemengde kudde te houden noemt Hopster onder andere de rassenkeuze. Zo zorgen koeien

van de meer primitieve vleesrassen, die in een natuurlijk kuddeverband worden gehouden, in het algemeen beter voor hun kalveren dan koeien van melkrassen. Hierbij speelt waarschijnlijk ook 'roofdierbewustzijn' een rol. Dit is bij vleesvee over het algemeen meer aanwezig dan bij melkvee. De onderzoeker adviseert ook om het afkalven van kuddes die worden ingezet voor natuurbegrazing, te concentreren. Dan kunnen koeien en pasgeboren kalveren tijdelijk in stallen of achter een wolfwerend raster

worden gehouden en terug naar het natuurgebied als de kalveren weerbaarder zijn. Kuddes met kalveren moeten volgens hem bij voorkeur worden gehouden op een terrein met zo weinig mogelijk landschapselectementen die het zicht van runderen op de omgeving belemmeren. Als laatste haalt Hopster aan dat hoorns runderen helpen om zich te verdedigen tegen wolven en dat langere hoorns daarbij effectiever zijn dan korte.